

بررسی تاثیر دولت الکترونیک و مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی در مبارزه با فساد اقتصادی با نقش میانجی نظارت سازمانی در اداره کل دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان

مهديه شيخ پور*^۱، رضوان پيراسته^۲

^۱ استادیار گروه مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندر دیلم، بندر دیلم

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندر دیلم، بندر دیلم

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۴/۰۹ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۶/۲۹

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی تاثیر دولت الکترونیک و مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی در مبارزه با فساد اقتصادی با توجه به نقش میانجی نظارت سازمانی در اداره کل دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان بود. جامعه مورد مطالعه این تحقیق شامل تمامی کارکنان اداره کل دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان به تعداد ۱۲۰۰ نفر بود که از میان آنها براساس جدول مورگان، تعداد ۲۹۱ نفر به عنوان نمونه آماری به روش تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و از لحاظ ماهیت توصیفی-همبستگی بود. ابزار تحقیق شامل چهار پرسشنامه محقق ساخته؛ مبارزه با فساد اقتصادی، نظارت سازمانی، مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی و دولت الکترونیک بود. داده‌های گردآوری شده با استفاده نرم افزارهای SPSS و AMOS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. براساس نتایج به دست آمده می‌توان بیان داشت که متغیرهای تجارت الکترونیک و مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی با میانجی‌گری نظارت سازمانی بر متغیر مبارزه با فساد اقتصادی تاثیر مستقیم و مثبت دارند. در ضمن تمامی ابعاد دو متغیر تجارت الکترونیک و مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی بر متغیر نظارت سازمانی تاثیر مثبت و مستقیم دارند. در پایان با توجه به نتایج تحقیق، پیشنهاداتی ارائه گردید.

واژگان کلیدی: تجارت الکترونیک، مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی، نظارت سازمانی، مبارزه با فساد اقتصادی، فساد

۱- مقدمه

امروزه بسیاری از کشورها دریافته اند که فساد و تخلف اداری یکی از مهم ترین تهدیدها در جهت ثبات اقتصادی، توسعه و پیشرفت است. از پیامدهای فساد اقتصادی می‌توان به افزایش شکاف میان طبقات اجتماعی، افزایش بی اعتمادی شهروندان به دولت و به یکدیگر اشاره نمود. در سایه این پدیده، این پندار در میان شهروندان گسترش می‌یابد که کارگزاران

*1 (Corresponding Author): mahdiehsheikhpour@gmail.com نویسنده مسئول

دولتی و نخبگان اقتصادی منابع ملی را تراج می کنند. این دیدگاه منفی درباره دولت، می تواند به بحرانهای سیاسی با پیامدهای خطرناک امنیتی در پهنه ملی و حتی در پهنه گسترده تر منطقه ای و بین المللی بیانجامد (صالح نیا و لطیفی، ۱۳۹۲). فساد اداری- مالی پدیده ای است که در دنیای امروز به ویژه در کشورهای در حال توسعه، به عنوان یکی از مهمترین عوامل در سر راه پیشرفت جامعه، مطرح شده است و این پدیده توانسته صدمات جبران ناپذیری را بر حرکت چرخ توسعه جامعه ایجاد کند (جعفری و شریف نیا، ۱۳۹۴).

فساد پدیده جدیدی نیست. ۲۰۰ سال پیش یکی از مسئولین کشور هندوستان کتابی در زمینه فساد نوشته بود، دانته و شکسپیر^۱ نیز در زمینه فساد مطالب بسیاری گفته اند. در بسیاری از کتب و مقالات سده های گذشته نیز روشهای مبارزه با فساد به چشم میخورد. طبق تعریفی که در سال ۱۹۹۳ برای نخستین بار توسط شیفلر و شینی^۲ عنوان شده، فساد عبارت است از استفاده از اموال دولتی در جهت نفع شخصی. در خصوص هشدار از خیانت به بیت المال میتوان به نامه شماره ۲۰ حضرت علی (ع) به زیاد بن ابیه جانشین فرماندار بصره اشاره کرد که حضرت فرمودند: "همانا من، به راستی به خدا سوگند میخورم، اگر به من گزارش کنند که در اموال عمومی خیانت کردی، کم یا زیاد، چنان بر تو سخت گیرم که کم بهره شده و در هزینه عیال درمانده و خوار و سرگردان شوی." بنابراین حفظ بیت المال و عدم سوءاستفاده از امکانات مالی دولتی تحت هر شرایطی در حکومت علی (ع) مورد تأکید فراوان بوده است (محنت فر، ۱۳۸۷). از فساد غالباً به عنوان یک بیماری شدید نیز نام برده میشود. بیماری نظیر سرطان و یا ایدز که به طور بیرحمانه از یک سازمان به سازمان دیگر و از یک نهاد به نهاد دیگر سرایت میکند، به طوریکه تمام نهادهای موجود را تحلیل می برد تا منجر به فروپاشی سیستم سیاسی حاکم شود (رحیمیان، ۱۳۹۳). فساد می تواند با تضعیف نهادهای ملی، افزایش در هزینه های کسب و کار، دلسرد کردن سرمایه گذاران داخلی و خارجی و ایجاد یک سیستم مشوق انحرافات، به شدت مانع توسعه کشورها شود. در این ارتباط عوامل مختلف فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، حقوقی و اقتصادی تاثیرگذار می باشند و شناخت همه جانبه این عوامل از پیش نیازهای مبارزه جدی با فساد اقتصادی است (عبدالهی و توکلی جوشقانی، ۱۳۹۳). ضعف باورها، وجود معضله های اقتصادی از جمله بیکاری و تورم، ضعف دستگاه های اجرایی در اجرای قوانین از جمله عوامل ایجاد کننده فساد در اکثر کشورها از جمله کشورهای اسلامی، حتی با وجود تعالیم دینی می باشد، با توجه به این که مقوله فساد، عواقب جبران ناپذیری را برای یک ملت به بار می آورد، تلاش هر چه بیشتر در جهت رفع آن ضروری می نماید. تلاش برای فرهنگ سازی، تعمیق باورها، تصویب قوانین مناسب، نظارت همگانی، تلاش دولت برای رفاه مردم، افزایش شفاف سازی اطلاعات از جمله راهکارهای موجود در جهت رفع معضله فساد در کشورهای درگیر با فساد است (متفکرآزاد و همکاران، ۱۳۹۲).

از همین رو نظارت و بازرسی در شناسایی نقاط قوت و ضعف سازمان ها و حرکت آنها به سمت تعالی و پیشرفت از اهمیت بسیاری برخوردار است و اگر به درستی و بر مبنای تحقق سعادت واقعی بشر صورت پذیرد زمینه بسیار مناسبی را جهت بهبود و اصلاح عملکرد سازمان ها فراهم خواهد ساخت (کبودخانی و فرهادی، ۱۳۹۸). امر مهم نظارت و بازرسی از دیرباز در جوامع بشری مورد اهتمام بوده است و مورد تأکید اسلام نیز قرار دارد و اگر به درستی و بر مبنای تحقق سعادت واقعی بشر صورت پذیرد، زمینه بسیار مناسبی را جهت بهبود و اصلاح عملکرد سازمان ها به ویژه در ساختار اقتصادی کشور و در نظام دارایی و مالیاتی ایران فراهم خواهد ساخت. نظارت و کنترل یکی از اجزای اصلی مدیریت محسوب می گردد و به سازمان کمک می کند که با متعادل نگاه داشتن تمامی بخش های عملیاتی، بتواند به صورت یک جمع هماهنگ به فعالیت خود ادامه دهد (یوسفیان و همکاران، ۱۳۹۵) که از دو قسمت تشکیل شده است: قسمت اول کسب اطلاعات از طریق مشاهده و بررسی وضع

¹ Dante & Shakespeare

² Schefflera & Shini

موجود و تعیین پیشرفت کارها در مقایسه با وضع مطلوب است که نظارت نامیده می‌شود، و قسمت دوم یعنی کنترل به منظور بازگرداندن سیستم اجرایی به شکل درست و مطلوب آن از طریق انجام کارهای اصلاح کننده می‌باشد که یک فرایند اجرایی و عملیاتی باشد. در واقع نظارت، مهمتر و مقدم بر کنترل می‌باشد زیرا نظارت یک امر مشاهده‌ای و تحقیقی می‌باشد و اگر در یافتن انحرافات جریان عملیاتی سازمان موردی دیده نشود نیازی به کنترل نخواهد بود (رحمتی و حاجی آقا جانی، ۱۳۹۲).

در این راستا دولت الکترونیک می‌تواند باعث افزایش شفافیت شود و مشکلات مربوط به اطلاعات نامتقارن را با افزایش دسترسی به اطلاعات کاهش دهد و همچنین می‌تواند با کاهش صلاح دید نمایندگان، مانع فرصت طلبی آنان با استفاده از اعمال اختیاری آنها شود، زیرا به عنوان یک مانع برای ادارات مفسد، عمل می‌کند و شانس افشا را افزایش می‌دهد (خسروانی، ۱۳۹۷). در حقیقت دولت الکترونیک با استفاده از فناوری‌های جدید اطلاعاتی و ارتباطاتی و از طریق فراهم کردن شرایط یکسان برای دسترسی به خدمات، به اهدافی نظیر تسریع بهبود فرایندهای ارائه خدمات به مشتریان، پاسخ‌گوتر شدن دولت، کاهش روز افزون هزینه‌های دولت، به علت ارائه خدمات به روز، کاهش شکاف بین انتظارات مردم و توانایی‌های دولت، شفاف سازی اطلاعات و از همه مهمتر مشارکت مردم در تصمیم گیری‌های عمومی و گسترش عدالت اجتماعی، دست خواهد یافت (کسائیان، ۱۳۹۳). نتایج تحقیق متفکر آزاد و همکاران (۱۳۹۲) این مطلب را به اثبات رسانده است که بهبود شاخص دولت الکترونیکی اثر مثبت و معناداری بر روی کاهش فساد اقتصادی دارد. این اثر کاهشی ناشی از افزایش شفافیت اطلاعات و بهبود روند اداری کارها در یک دولت الکترونیک می‌باشد.

علاوه بر مطالب بیان شده، ذکر این مورد ضروری است که نظریه پردازان علم مدیریت با شناخت انسان به عنوان یک عنصر پیچیده در سازمان، عامل انسانی را مهمترین عنصر برای حفظ موجودیت و بقای سازمان‌ها می‌دانند و توجه روزافزونی به منابع انسانی، به عنوان یک ابزار نیرومند در تغییر و تحولات سازمانی کرده‌اند. لذا شناخت فرآیندهای مدیریت منابع انسانی و بازنگری و مهندسی مجدد این فرآیندها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار خواهد بود. همچنین برابر ماده ۲۹ برنامه جامع توسعه تجارت الکترونیکی کشور مصوب ۸۴/۵/۵ هیأت وزیران، کلیه دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های دولتی عرضه کننده خدمات به افراد و بنگاه‌ها مکلفند برای بهینه سازی رویه‌ها و فرآیندهای اداری و تجاری و ساختارهای داخلی خود، عملیات بازمینی داخلی و بهینه سازی (مهندسی مجدد فرآیندهای کسب و کار) با محوریت راه‌حل‌های مبتنی بر معماری فناوری اطلاعات و ارتباطات را با توجه به سند دولت الکترونیکی تا پایان سال ۱۳۸۴ آغاز کنند.^۱ مهندسی مجدد، سازمان را از حالت وظیفه‌ای به سوی فرایند گرایی و فرایند محوری سوق می‌دهد و همین امر موجب سرعت بخشیدن به روند کسب و کار و کاهش هزینه‌ها و در نتیجه رقابتی‌تر شدن سازمان می‌شود (هادی نژاد و بیداله خانی، ۱۳۹۸). در این راستا و به منظور افزایش سرعت و صحت تصمیمات مرتبط با افراد و فراهم آوردن خدمات منابع انسانی به موقع و با کیفیت، فرایندها و سیستم های اطلاعاتی منابع انسانی بسیاری از شرکت ها نیاز به یک بازنگری اساسی دارند. در حقیقت فرآیند مهندسی مجدد، وظایف منابع انسانی را همراستا، اتوماتیک و یکپارچه می‌کند، در نتیجه یک مزیت رقابتی قدرتمند برای سازمان فراهم می‌آورد (یانگ^۱، ۲۰۰۴).

با توجه به آنچه بیان شد، به نظر می‌رسد، دولت الکترونیک با همیاری نظارت و کنترل و توجه به فرآیندهای مدیریت منابع انسانی عوامل مهمی در کاهش فساد اقتصادی می‌باشند ولی متأسفانه تاکنون مطالعه‌ای در مورد ارتباط این عوامل انجام نگرفته است، گر چه مطالعاتی در خصوص ارتباط دولت الکترونیک و فساد انجام شده است. اما تاکنون مطالعه‌ای داخلی در خصوص بررسی تاثیر دولت الکترونیک و مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی در مبارزه با فساد اقتصادی با توجه به نقش میانجی نظارت سازمانی صورت نگرفته است که همین امر بررسی و مطالعه بیشتر در خصوص فساد و راه‌های کاهش آن با توجه به نقش میانجی نظارت سازمانی به ویژه در کشورهای اسلامی را ضروری‌تر نمود.

¹ Yeung

۲- مبانی نظری تحقیق

۲-۱- دولت الکترونیک

امروزه دولت الکترونیک به عنوان یکی از عناصر جامعه اطلاعاتی شناخته می‌شود. با توجه به همین موضوع در حال حاضر بسیاری از دولت‌ها در حال استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات، به خصوص اینترنت یا شبکه‌های مبتنی بر وب برای بهبود ارائه خدمات به شهروندان، آژانس‌های حکومتی، بنگاه‌های کاری، کارمندان و سایر سازمان‌ها هستند. در واقع، دولت‌ها دچار تغییر و تحول بنیادین شده‌اند (کرمی کالوس، ۱۳۹۸). دولت الکترونیک عبارت است از ارائه خدمات و اطلاعات دولتی از طریق اینترنت یا سایر رسانه‌های الکترونیکی که در این صورت سیستم‌های ارائه خدمات و اطلاعات مبتنی بر اینترنت بر خلاف ساختارهای سنتی که سلسله‌مراتبی، خطی و یک طرفه اند حالتی غیرسلسله‌مراتبی، غیرخطی و دو طرفه به خود گرفته و به صورت بیست و چهار ساعته و هفت روز در هفته به ارائه خدمات بر خط می‌پردازد (وست، ۲۰۰۴). کمیسیون اروپا دولت الکترونیک را بدین گونه توصیف می‌کند: "کاربرد ICT در مدیریت دولتی که با تغییر سازمانی و مهارت‌های جدید به منظور بهبود خدمات دولتی و فرآیند دموکراتیک، و حمایت قوی جهت خط مشی‌های عمومی، ترکیب شده است" (اکسون و اسکالن، ۲۰۰۸). در این مطالعه، پس از مطالعات متعدد در خصوص نظریات محققین داخلی و خارجی در زمینه متغیر دولت الکترونیک، در پژوهش حاضر با بررسی و توجه به نظریات کسائیان (۱۳۹۳) و سایر نظریه پردازان در ارتباط با متغیر دولت الکترونیک، ویژگی‌های نوآوری، هنجارهای ذهنی، کنترل رفتارهای درک شده، سهولت استفاده درک شده، کارایی سیستم، کیفیت سیستم، و رضایت کاربر به عنوان ابعاد متغیر دولت الکترونیک مورد توجه و بررسی قرار گرفت.

۲-۲- مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی

بکارگیری فرآیندها و نظام‌های عملیاتی و اطلاعاتی منسجم و مرتبط در سازمانها که بر پایه بررسی‌ها، شناخت و درک نیازهای سازمان طراحی و پیاده می‌شوند، ضامن پایداری و رشد و توسعه می‌باشند. بهسازی، افزایش بهره‌وری و اصلاح نظام‌ها از جمله مواردی هستند که باید همواره مد نظر باشند. در این راستا گاهی اصلاح بنیادی یا مهندسی دوباره لازم است، توجه به معماری سازمان و بازنگری در ساختار با هدف رهایی از مشکلات و گام نهادن در راه بهبود مستمر، به زندگی سازمانی معنایی دوباره می‌بخشد (هادی‌نژاد و بیداله خانی، ۱۳۹۸). در پژوهش حاضر و براساس نظریه ویلیام همر و جیمز چمبی (۱۹۹۳)، مهندسی مجدد فرآیند مدیریت منابع انسانی شامل چهار بعد کشف مساله، تجزیه و تحلیل اطلاعات، نوآوری و ساخت مجدد، سازماندهی مجدد می‌باشد، که در پژوهش حاضر به این ابعاد پرداخته خواهد شد.

۲-۳- نظارت سازمانی

هر سازمانی جهت تحقق اهدافی موجودیت می‌یابد، و رفتار افراد شاغل در آن تابع موازین و مقرراتی است که محقق شدن اهداف نیز در گرو رفتار درست افراد در راستای اجرای برنامه‌ها می‌باشد. لذا اجرای صحیح برنامه‌ها و رفتار مطلوب کارکنان وظیفه سنگین و کلیدی است که بایستی از طریق نظارت و مراقبت دقیق و مستمر فرآیند کار، مقایسه وضع موجود با وضعیت مطلوب و اصلاح و بهبود حاصل گردد (کبودخانی و فرهادی، ۱۳۹۸). در پژوهش حاضر جهت بررسی ابعاد نظارت سازمانی، براساس مطالعات انجام شده در خصوص مبحث نظارت سازمانی، براساس نظریات کبودخانی و فرهادی (۱۳۹۸)، نظارت سازمانی در سه بعد نظارت درونی، نظارت مدیریتی، و نظارت عمومی مورد توجه و بررسی قرار گرفت.

۲-۴- مبارزه با فساد اقتصادی

فساد اعتماد مردم به دولت را خدشه‌دار می‌سازد و ثبات سیاسی و هنجارهای فرهنگی، اقتصادی، ملی و اجتماعی را متزلزل نموده، و با تخریب رقابت منصفانه در بازار کار و تخصیص ناکارآمد منابع مانع رشد اقتصادی می‌شود. لذا مبارزه با فساد

اقتصادی یکی از سرمایه‌های اجتماعی است که وحدت را در سیستم‌های اجتماعی ایجاد و حفظ نموده و ارزش‌های دموکراتیک را پرورش می‌دهد. مبارزه با فساد اقتصادی به عنوان یکی از ارکان حاکمیت هر نظام سیاسی و مبنای مقبولیت آن، اتکال متقابل دولت و ملت را تحکیم می‌بخشد، حال آن که وظیفه دولت مدیریت صحیح مبارزه با فساد اقتصادی و افزایش میزان آن است (فرخ سرشت، ۱۳۸۳). در پژوهش حاضر جهت سنجش متغیر مبارزه با فساد اقتصادی از نظریات متفکر آزاد و همکاران (۱۳۹۲) در خصوص متغیر مبارزه با فساد اقتصادی استفاده شد.

۳- پیشینه پژوهش

کرمی کالوس (۱۳۹۸) در پایان نامه ارشد خود با عنوان "بررسی تاثیر استفاده از خدمات دولت الکترونیک در پیشگیری از فساد اداری در اداره کل امور مالیاتی استان کهگیلویه و بویراحمد" چنین بیان داشته است که، یکی از مفاهیمی که امروزه به طور گسترده در تمامی جوامع به خصوص در کشورهای پیشرفته مورد توجه قرار گرفته است استفاده از دولت الکترونیک در نظام‌های اداری می‌باشد. نتایج حاصل از پژوهش ایشان نشان داد که رابطه مثبت و معنا داری بین استفاده از دولت الکترونیک و کاهش فساد اداری وجود دارد. بنابراین این نتیجه دست یافت که استفاده از دولت الکترونیک در اداره کل امور مالیاتی باعث پیشگیری از میزان فساد اداری کارکنان می‌شود.

هادی‌نژاد و بیداله خانی (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان "مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی آجا در راستای تحقق بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی" برای دستیابی به اهداف تحقیق، ضمن بررسی ادبیات و مبانی نظری به تحلیل اسناد بالادستی از قبیل: بیانات و منویات مقام معظم رهبری، فرامین ابلاغی به آجا در حوزه نیروی انسانی، قانون اساسی، چشم انداز ۲۰ ساله آجا پرداخته شد و با کمک مطالعات تطبیقی و بررسی پیشینه مطالعات مشابه تلاش گردید تا مدل جدید فرآیندهای مدیریت منابع انسانی آجا طراحی و ارائه گردد. مدل مذکور شامل چهار فرآیند اصلی: الف) فرآیند برنامه ریزی، تامین و بکارگیری منابع انسانی؛ ب) فرآیند آموزش و توسعه منابع انسانی؛ ج) فرآیند ارزیابی عملکرد منابع انسانی و د) فرآیند جبران خدمت و نگهداشت منابع انسانی می‌باشد.

کبودخانی و فرهادی (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان "نقش نظارت در پیشبرد بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی مبتنی بر قانون اساسی و فرمایشات مقام معظم رهبری" چنین بیان کرده‌اند که، وسوسه‌ی مال و مقام و ریاست، حتی در علوی‌ترین حکومت تاریخ یعنی حکومت خود حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام) کسانی را لغزاند، پس خطر بروز این تهدید در جمهوری اسلامی هم که روزی مدیران و مسئولانش مسابقه زهد انقلابی و ساده زیستی می‌دادند، هرگز بعید نبوده و نیست. جامعه مورد مطالعه، فرمایشات مقام معظم رهبری و قانون اساسی است که به روش تمام شمار مورد بررسی قرار گرفته و یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که در قانون اساسی و اندیشه مقام معظم رهبری بازرسی و نظارت جایگاه ویژه‌ای داشته و یکی از الزامات پیاده سازی بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی در سازمان‌ها و بالاختص نیروی هوایی الهی، استقرار سیستم مدیریت عملکرد و ارزیابی عملکرد ۵۴۰ درجه می‌باشد که هم موجب تحقق عدالت خواهد شد و همه زمینه ساز پیشرفت و توسعه کشور خواهد بود.

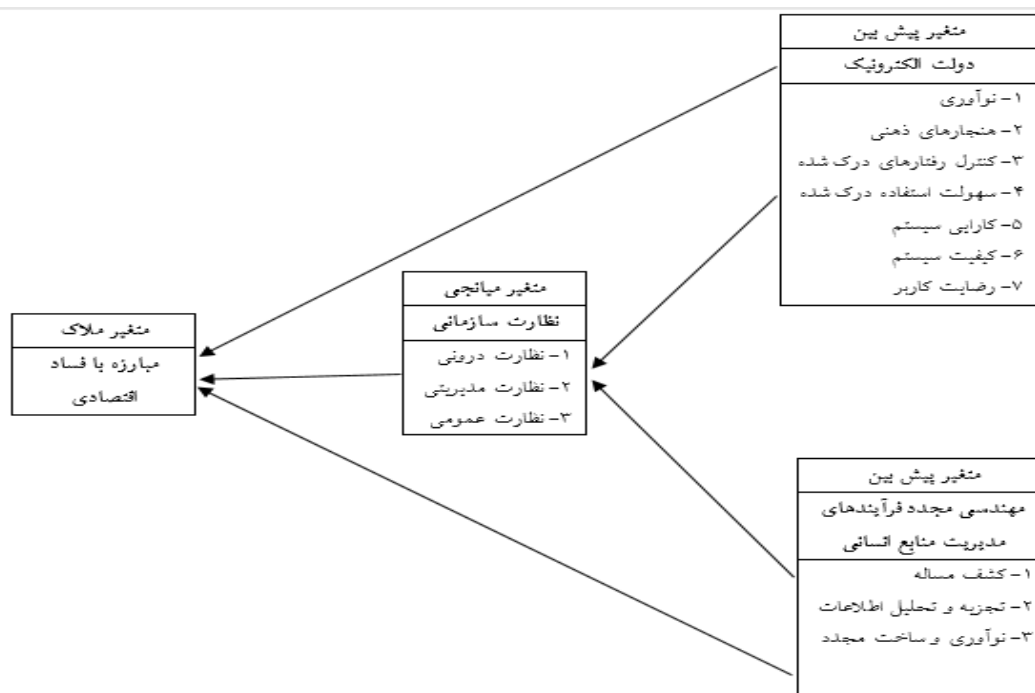
خسروانی (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان "پیشگیری از فساد سازمانی با تاکید بر دولت الکترونیک" به این نتایج دست یافت که، دولت الکترونیک یکی از مهمترین عوامل توسعه و پیشرفت کشورها در ارائه و استفاده از خدمات الکترونیکی است و منافع آن نه تنها نصیب خود دولت، بلکه شامل حال شهروندان، بخش خصوصی و کارکنان دولت نیز می‌شود. این مقاله نشان داد که دولت الکترونیک یک سیستم اقتصادی- اجتماعی بوده و حلقه زنجیره‌وار میان دولت، شهروندان و کسب و کار محسوب می‌شود و معتقد است که تأثیر قانون آزادی اطلاعات و حق دسترسی، بر پیشگیری از فساد اداری قابل توجه خواهد بود و توسعه دولت الکترونیک در کشورها موجب افزایش شفافیت و کاهش فساد در فعالیت‌ها و اقدامات دولت می‌شود.

کسائیان (۱۳۹۳) در پایان نامه کارشناسی ارشد خویش با عنوان " دولت الکترونیک و تاثیر آن بر کنترل فساد اداری و مالی در ادارات دولتی شهرستان دامغان" به این نتیجه دست یافت که دولت الکترونیک در کاهش فساد اداری و مالی در ادارات دولتی شهرستان دامغان تاثیر معنی دار دارد و میزان تاثیر دولت الکترونیک بر هر یک از مصادیق فساد اداری و مالی نیز مشخص گردید.

مفکر آزاد و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی با عنوان "تاثیر دولت الکترونیکی بر کاهش فساد اقتصادی در گروه کشورهای منتخب اسلامی" چنین بیان کرده‌اند که تقویت دولت الکترونیکی، فساد اقتصادی موجود در کشورها را کاهش می‌دهد که این امر سرمایه گذاری بیشتر بر روی ایجاد و بهبود شاخص‌های دولت الکترونیکی را می‌طلبد.

۴- فرضیه‌های تحقیق

- ۱- دولت الکترونیک بر مبارزه با فساد اقتصادی در اداره کل دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان تاثیر دارد.
- ۲- دولت الکترونیک بر نظارت سازمانی در اداره کل دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان تاثیر دارد.
- ۳- مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی بر مبارزه با فساد اقتصادی در اداره کل دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان تاثیر دارد.
- ۴- مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی بر نظارت سازمانی در اداره کل دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان تاثیر دارد.
- ۵- نظارت سازمانی بر مبارزه با فساد اقتصادی در اداره کل دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان تاثیر دارد.
- ۶- مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی با نقش میانجی نظارت سازمانی بر مبارزه با فساد اقتصادی در اداره کل دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان تاثیر دارد.
- ۷- دولت الکترونیک با نقش میانجی نظارت سازمانی بر مبارزه با فساد اقتصادی در اداره کل دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان تاثیر دارد.

شکل ۱- مدل مفهومی پژوهش

۵- جامعه آماری

جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمامی پرسنل و کارکنان اداره دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان می‌باشد، که تعداد کل آنها ۱۲۰۰ نفر بود. بر این اساس، مطابق با جدول مورگان و گرجسکی (۱۹۷۱) تعداد ۲۹۱ نفر به روش تصادفی طبقه‌ای به عنوان نمونه آماری پژوهش انتخاب شده است.

۶- روش نمونه‌گیری

در این پژوهش روش نمونه‌گیری، تصادفی طبقه‌ای می‌باشد. این مطلب به این معنا است که پس از حضور در اداره کل امور مالیاتی استان خوزستان و هماهنگی با مسئولان مربوطه، تعداد ۲۹۱ نفر از کارکنان و کارشناسان است که به روش تصادفی طبقه‌ای به نسبت محاسبه شده در هر شهرستان طبق جدول زیر برای تکمیل پرسشنامه‌ها مورد استفاده قرار گرفتند.

جدول ۱- جامعه و نمونه آماری به تفکیک شهرستان‌های استان خوزستان

ردیف	شهرستان	جامعه	نمونه	ردیف	شهرستان	جامعه	نمونه
۱	آبادان	۸۴	۲۰	۱۳	رامشیر	۱۸	۵
۲	آغاجاری	۸	۲	۱۴	رامهرمز	۲۸	۷
۳	امیدیه	۲۲	۵	۱۵	شادگان	۲۰	۵
۴	اندیمشک	۳۳	۸	۱۶	شوش	۱۸	۴
۵	اهواز	۲۹۴	۷۱	۱۷	شوشتر	۶۹	۱۷
۶	ایذه	۳۵	۸	۱۸	گتوند	۱۲	۳
۷	باغملک	۴۲	۱۰	۱۹	لالی	۲۵	۶
۸	بندر امام خمینی	۶۷	۱۶	۲۰	ماهشهر	۹۷	۲۳
۹	بهبهان	۹۲	۲۲	۲۱	مسجدسلیمان	۱۸	۵
۱۰	خرمشهر	۵۸	۱۴	۲۲	هفتگل	۱۶	۴
۱۱	دزفول	۱۱۵	۲۸	۲۳	هندیجان	۱۱	۳
۱۲	دشت آزادگان	۱۸	۵	تعداد کل کارکنان			۲۹۱

۷- تجزیه و تحلیل داده‌ها

از آنجا که تحقیق حاضر بر روابط بین متغیرها تمرکز دارد، به همین دلیل این تحقیق، توصیفی از نوع تحقیقات میدانی است. در این تحقیق پس از توزیع پرسشنامه میان نمونه آماری، جهت تجزیه و تحلیل داده‌های جمع آوری شده از نرم افزار کامپیوتری SPSS نسخه ۲۴ و AMOS نسخه ۲۳ استفاده شد. برای کلیه فرضیه‌های پژوهش نیز سطح معنی داری $\alpha=0.05$ در نظر گرفته شد.

۸- یافته‌های پژوهش

جهت تجزیه و تحلیل داده‌های جمع آوری شده، ابتدا می‌بایست به بررسی نرمال بودن توزیع پاسخها در نمونه آماری پرداخته شود. از آنجا که در پژوهش حاضر برای سنجش نرمال بودن پاسخها از آزمون کولموگورف - اسمیرنوف استفاده شده است، براساس نتایج قابل مشاهده در جدول زیر، نرمال بودن توزیع پاسخها در نمونه آماری مورد تایید قرار گرفته است.

جدول ۲- نتایج آزمون نرمال بودن داده ها

کولمو گروف-اسمیرنوف		متغیر
سطح معناداری	کولمو گروف-اسمیرنوف	
۰/۰۵۷	۰/۱۷۷	متغیر دولت الکترونیک
۰/۰۷۸	۰/۲۷۸	متغیر مهندسی مجدد فرایندهای مدیریت انسانی
۰/۰۶۷	۰/۲۱۸	متغیر نظارت سازمانی
۰/۰۵۴	۰/۲۱۲	متغیر مبارزه با فساد اقتصادی

پس از آن، دومین مرحله، آزمون معناداری ضرایب مسیر فرض شده در مدل است. بنابراین قبل از ضرایب مسیر، ضریب همبستگی بین متغیرها، محاسبه می گردد که نتایج آن در جدول زیر بیان شده است.

جدول ۳- مقادیر ضریب همبستگی پیرسون برای متغیرهای پژوهش

رديف	متغیر دولت الکترونیک	متغیر مهندسی مجدد فرایندهای مدیریت انسانی	متغیر نظارت سازمانی	متغیر مبارزه با فساد اقتصادی
متغیر دولت الکترونیک	$r=1$	۰/۷۱۵**	۰/۷۵۷**	۰/۸۴۷**
متغیر مهندسی مجدد فرایندهای مدیریت انسانی		$r=1$	۰/۶۷۸**	۰/۶۵۳**
متغیر نظارت سازمانی			$r=1$	۰/۸۴۵**
متغیر مبارزه با فساد اقتصادی				$r=1$

با توجه به نتایج به دست آمده از جداول فوق، می توان چنین بیان داشت که بین متغیر دولت الکترونیک و متغیر نظارت سازمانی با توجه به مقدار ($r=0/757$) در سطح معناداری ($0 \leq r \leq 0/1$) و بین متغیر دولت الکترونیک و متغیر مبارزه با فساد اقتصادی با توجه به مقدار ($r=0/847$) و بین متغیر مهندسی مجدد فرایندهای مدیریت انسانی و متغیر نظارت سازمانی با توجه به مقدار ($r=0/678$) و بین متغیر مهندسی مجدد فرایندهای مدیریت انسانی و متغیر مبارزه با فساد اقتصادی با توجه به مقدار ($r=0/653$) همبستگی معنادار وجود دارد.

با توجه به اینکه نرم افزار SPSS توانایی بررسی معادلات ساختاری و قدرت پیش بینی را ندارد، به همین جهت در ادامه برای بررسی فرضیه اصلی پژوهش با استفاده از روش معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار Amos استفاده شده است. قبل از انجام آزمون فرضیه اصلی پژوهش با معادلات ساختاری، ابتدا می بایست به بررسی نرمال بودن توزیع پاسخها در نمونه آماری پرداخته شود. با توجه به اینکه در جدول ۱، نرمال بودن توزیع پاسخها در نمونه آماری مورد تایید قرار گرفته است، در نتیجه، پیش فرض معادلات ساختاری برقرار می باشد.

پیش از بررسی ضرایب ساختاری، برازندگی الگوی اصلی مورد بررسی قرار گرفت. برازش الگو براساس شاخص های برازندگی معرفی شده ارزیابی شدند و همانگونه که جدول ۴ نشان می دهد، الگو از برازش خوبی برخوردار است.

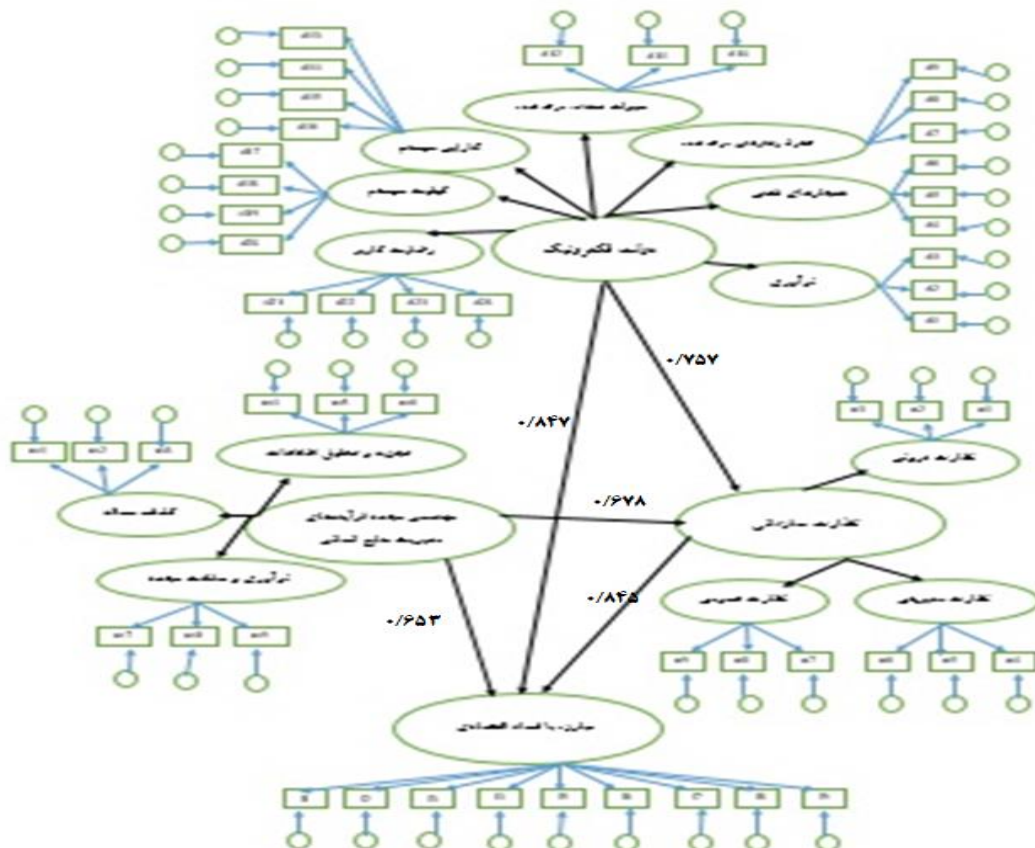
جدول ۴- برازش الگوی پیشنهادی و نهایی با داده ها براساس شاخص های برازندگی

شاخص های برازش	%	Df	χ^2/df	GFI	AGFI	NFI	CFI	IFI	TLI	RMSEA
برازش الگو	۱۰۰/۰۴	۵۰	۲/۰۲	۰/۸۸	۰/۸۵	۰/۹۵	۰/۹۶	۰/۹۶	۰/۹۴	۰/۰۸۵

در این مرحله با کمک تحلیل عاملی تاییدی مشخص می‌شود که آیا روابط تعریف شده در مدل مفهومی تحقیق، از حیث ساختاری نیز مورد تایید است یا خیر؟ شاخص تحلیل عاملی تاییدی در نرم افزار ایموس، شاخص CR یا نسبت بحرانی است که اگر از ۱/۹۶ بزرگتر یا از ۱/۹۶- کوچکتر باشد قابل قبول بوده و در داخل این بازه (از ۱/۹۶- تا ۱/۹۶+) غیرقابل قبول است. اعداد بزرگتر از ۱/۹۶ نشان دهنده تایید رابطه به صورت مستقیم، و اعداد کوچکتر از ۱/۹۶- نشان دهنده تایید رابطه به صورت معکوس است. نتایج تحلیل عاملی تاییدی برای پژوهش حاضر در جدول ۵ آمده است.

جدول ۵- نتایج عامل تحلیل تاییدی برای پژوهش حاضر

مسیر	ضریب (β)	عدد معناداری (T_value)	سطح معناداری	نتیجه
دولت الکترونیک ← مبارزه با فساد اقتصادی	۰/۸۴۷	۸/۲۱۸	۰/۰۰	معنادار
دولت الکترونیک ← نظارت سازمانی	۰/۷۵۷	۸/۲۱۸	۰/۰۰	معنادار
مهندسی مجدد فرایندهای مدیریت انسانی ← مبارزه با فساد اقتصادی	۰/۶۵۳	۸/۳۲۷	۰/۰۰	معنادار
مهندسی مجدد فرایندهای مدیریت انسانی ← نظارت سازمانی	۰/۶۷۸	۸/۳۲۷	۰/۰۰	معنادار
نظارت سازمانی ← مبارزه با فساد اقتصادی	۰/۸۴۵	۸/۲۰۳	۰/۰۰	معنادار
دولت الکترونیک ← نظارت سازمانی ← مبارزه با فساد اقتصادی	۰/۹۷۵	۱۱/۷۱۵	۰/۰۰	معنادار
مهندسی مجدد فرایندهای مدیریت انسانی ← نظارت سازمانی ← مبارزه با فساد اقتصادی	۰/۸۸۷	۱۱/۴۱۷	۰/۰۰	معنادار

شکل ۲- مدل معادلات ساختاری پژوهش حاضر در حالت ضرایب نهایی مستقیم و غیرمستقیم برای معادلات ساختاری در پژوهش حاضر

همچنین با توجه به نتایج قابل مشاهده در جداول ۵ می‌توان چنین استنباط کرد که دولت الکترونیک و مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی با تاثیر مثبت بر روی نظارت سازمانی، موجبات ارتقای مبارزه با فساد اقتصادی را در سازمان فراهم خواهد آورد. این ارتقا در نظارت سازمانی به طور مستقیم زمینه ارتقای مبارزه با فساد اقتصادی در سازمان را فراهم خواهد نمود. به عبارتی دیگر می‌توان چنین بیان کرد که دولت الکترونیک و مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی با میانجی‌گری نظارت سازمانی به طور غیرمستقیم تاثیر بیشتری بر ارتقای مبارزه با فساد اقتصادی در سازمان را داشته است.

۹- بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج بدست آمده از آزمون فرضیات پژوهش، می‌توان چنین استنباط کرد که با توجه به یافته‌های پژوهش، براساس اطلاعات جدول ۴، متغیر دولت الکترونیک با مقدار $r=0/975$ ، و متغیر مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی با مقدار $r=0/887$ بر متغیر مبارزه با فساد اقتصادی تاثیر غیرمستقیم مثبت و معنادار دارد (باعث افزایش مقدار رابطه شده است)، بنابراین می‌توان چنین بیان داشت که دولت الکترونیک و مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی با توجه به نقش میانجی نظارت سازمانی بر روی مبارزه با فساد اقتصادی در اداره کل دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان تاثیر مثبت و معنادار دارد، و در نتیجه فرضیه اصلی پژوهش مورد تایید قرار گرفته است. به عبارت دیگر، دولت الکترونیک و مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی به طور غیرمستقیم و با تاثیر مثبت بر نظارت سازمانی، عاملی برای ارتقای بیشتر مبارزه با فساد اقتصادی معرفی می‌گردد. این یافته پژوهش با یافته‌های کرمی کالوس (۱۳۹۸)، هادی‌نژاد و بیداله خانی (۱۳۹۸)، کبودخانی و فرهادی (۱۳۹۸)، خسروانی (۱۳۹۷)، رستمی و همکاران (۱۳۹۶)، عبدالمی و همکاران (۱۳۹۳)، کسائیان (۱۳۹۳)، متفکر آزاد و همکاران (۱۳۹۲)، احمدی (۱۳۹۰)، و فرخ سرشت (۱۳۸۳) همخوانی دارد.

از سوی دیگر اثبات شد که دولت الکترونیک و مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی بر روی نظارت سازمانی تاثیر مثبت و مستقیم دارد. این مطلب بیان کننده این است که متغیر مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی به طور غیرمستقیم شرایطی را برای مبارزه با فساد اقتصادی با توجه به نقش میانجی نظارت سازمانی در اداره کل دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان فراهم می‌نماید. در حقیقت می‌توان چنین بیان داشت که متغیرهای دولت الکترونیک و مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی با تاثیر مثبت بر روی نظارت سازمانی ویژگی‌های مرتبط و مطلوب نظارت سازمانی را ارتقا داده، و این ارتقا موجبات تغییرات مثبت بر روی مبارزه با فساد اقتصادی در اداره کل دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان را به طور غیرمستقیم فراهم کرده است. در تبیین این یافته پژوهش می‌توان چنین بیان نمود که، شناسایی و کشف مشکلات موجود در سیستم، تجزیه و تحلیل درست اطلاعات موجود، در کنار نوآوری و ساخت مجدد نقاطی که نیاز به تقویت دارند می‌تواند عاملی باشد تا مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی بر ارتقای مبارزه با فساد اقتصادی در اداره کل دارایی و امور مالیاتی استان خوزستان تاثیر مثبت و مطلوبی از خود بر جای گذارد. بر همین اساس، این فرضیه پژوهش مورد تایید قرار گرفته است. این یافته پژوهش با نتایج هادی‌نژاد و بیداله خانی (۱۳۹۸)، رستمی و همکاران (۱۳۹۶) و فرخ سرشت (۱۳۸۳) همخوانی دارد.

۱۰- پیشنهادات تحقیق

با توجه به نتایج بدست آمده و در راستای تاثیر مثبت و معنادار دولت الکترونیک بر نظارت سازمانی در مبارزه با فساد اقتصادی پیشنهاد می‌شود که سیستم دولت الکترونیک به گونه‌ای طراحی شود که:

- امور مربوط به مشتریان (از قبیل ارائه خدمات، تسهیلات و ...) کاملا به صورت سیستمی و نرم افزاری انجام شود.

- تفویض اختیار توسط مدیران ارشد به مدیران میانی و تصمیم‌گیری در سطوح میانی سازمان در سطح مطلوبی وجود داشته باشد.
 - از تکنولوژی‌های به روز و مناسب استفاده گردد که از نظر قابلیت‌های سخت افزاری و نرم افزاری در بالاترین سطح قرار داشته، به گونه‌ای که ویژگی‌های امنیتی، پایداری و کارایی سیستم را در بالاترین سطح ممکن تضمین نماید.
 - در صورت بروز مشکلات و قطعی سیستم اصلی، با استفاده از یک سیستم موقت و پشتیبان تمامی خدمات ارائه شده را در بالاترین سطح ممکن و در سریع‌ترین زمان ممکن ارائه گردد.
 - تمامی اجزای خدمات ارائه شده به سهولت قابل فهم و استفاده باشد، به نحوی که کاربران آن با کمترین دانش در خصوص خدمات ارائه شده بتوانند با استفاده از راهنماهای قرار داده شده در سامانه، از خدمات آن استفاده نمایند.
 - باعث شفافیت بالا در ارائه خدمات، کاهش کاغذ بازی و صرفه جویی در هزینه‌ها گردد.
- و در راستای تاثیر مثبت و معنادار مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی بر نظارت سازمانی در مبارزه با فساد اقتصادی پیشنهاد می‌شود که مدیران با بررسی وضع موجود در سازمان:
- از طریق حذف فعالیت‌های تکراری و زاید و دوباره کاری، فرآیندهای مورد نیاز ارائه خدمات را بهینه نمایند.
 - با تمرکز روی آموزش و ایجاد بستر مناسب برای تحول فرهنگ و وظیفه محوری به فرهنگ فرآیند محوری تلاش کنند.
 - با طراحی مجدد منابع انسانی به ایجاد ارتباط روشن بین استراتژی‌ها و ارزش‌های سازمان بپردازند.
 - به مدیران و کارمندان اختیارات لازم داده شود تا مسئولیت نتایج کارهای خود و هدف‌های مورد نظر سازمان را قبول کنند.
 - از گسترش شیوه‌های نوین سازماندهی و بکارگیری تکنولوژیهای جدید اطلاعات حمایت کنند.
 - با بررسی مجدد دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های موجود در سازمان از سوءاستفاده کارکنان از موقعیت شغلی جلوگیری نمایند.
 - از طریق حذف فعالیت‌های تکراری و زاید و دوباره کاری، فرآیندهای مورد نیاز ارائه خدمات را بهینه کنند.
- همچنین در راستای تاثیر مثبت و معنادار نظارت سازمانی در مبارزه با فساد اقتصادی پیشنهاد می‌شود که مدیران با بررسی وضع موجود در سازمان، تلاش کنند:
- با آموزش فرهنگ خودکنترلی و عقاید دینی و مذهبی گام مهمی در نظارت درونی افراد در سازمان بردارند.
 - با یک برنامه‌ریزی دقیق در خصوص نظام پاداش و جزا در سازمان در راستای کاهش فساد اقتصادی در سازمان گام بردارند.
 - با ایجاد سلسله مراتب وظایف و اختیارات در سازمان، به همراه نظارت دوره‌ای بر اساس اهداف سازمان، یک نظارت مدیریتی مطلوب در سازمان ایجاد کنند.
 - با ایجاد راههای ارتباطی و سامانه‌ای، امکان پیگیری و رصد گزارشات و تلاش‌های انجام شده در خصوص مبارزه با فساد در سازمان توسط مودیان مالیاتی، نهادها و سازمان‌های نظارتی عمومی موجود و تمامی افراد جامعه را فراهم نمایند.
 - شرایط ارتقاء شغلی برای همه افراد سازمان را به طور یکسان فراهم نمایند.
 - امکان آزادی عمل برای کارمندان به میزانی که بتوانند فعالیت‌های مربوط به شغل خود را به درستی به انجام برسانند را فراهم نمایند.

منابع

- ۱- احمدی، م.، (۱۳۹۰). مهندسی مجدد فرایندهای مدیریت منابع انسانی با استفاده از مدل PCF (تجربه موردی شرکت توزیع نیروی برق استان خراسان رضوی). دومین همایش ملی مدیریت فرآیندهای سازمانی، جهاد دانشگاهی واحد تهران، معاونت توسعه و مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور، دوره ۲.
- ۲- جعفری، الف.، و شریف نیا، م.، (۱۳۹۴). راهکارهای مبارزه با فساد اداری در جمهوری اسلامی ایران. کنفرانس ملی چارسی علوم انسانی، شیراز.
- ۳- خسروانی، ع.، (۱۳۹۷). پیشگیری از فساد سازمانی با تاکید بر دولت الکترونیک. *فصلنامه رهیافت پیشگیری*، دوره ۱، شماره ۱.
- ۴- رحمتی، م.، و حاجی آقا جانی، الف.، (۱۳۹۲). کاربرد مدیریت دانش سازمانی در کنترل و نظارت. اولین کنفرانس بین المللی حماسه سیاسی (با رویکردی بر تحولات خاورمیانه) و حماسه اقتصادی (با رویکردی بر مدیریت و حسابداری)، رودهن.
- ۵- رحیمیان، ن.، (۱۳۹۳). بررسی فساد اقتصادی و راه های مبارزه با آن. *مجله اقتصادی*، شماره ۹ و ۱۰.
- ۶- صالح نیا، ن.، و لطیفی، م.، (۱۳۹۲). فساد اقتصادی و راهکارهای مبارزه با آن در اسلام و رابطه آن با رشد اقتصادی. مجموعه مقالات دومین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، مفاهیم، مبانی و ارکان پیشرفت.
- ۷- عبدالهی، ع.، و توکلی جوشقانی، ن.، (۱۳۹۳). بررسی نقش فناوری اطلاعات در شفاف سازی و کاهش فساد سازمان‌های دولتی. *نشریه چشم انداز مدیریت دولتی*، شماره ۱۸.
- ۸- فرخ سرشت، ب.، (۱۳۸۳). عوامل مؤثر بر بروز فساد اداری به منظور ارائه الگویی جهت کاهش اثرات آن در روند توسعه جمهوری اسلامی ایران. *فصلنامه دانش مدیریت*، شماره ۶۶.
- ۹- کبودخانی، م.، و فرهادی، ع.، (۱۳۹۸). نقش نظارت در پیشبرد بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی مبتنی بر قانون اساسی و فرمایشات مقام معظم رهبری، بیانیه گام دوم انقلاب اسلام (چالش‌ها، پیشران‌ها و الزامات تحقق در نهجا)، دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری (مرکز پژوهشی توسعه لجستیک دفاعی).
- ۱۰- کرمی کالوس، الف.، (۱۳۹۸). بررسی تاثیر استفاده از خدمات دولت الکترونیک در پیش گیری از فساد اداری در اداره کل امور مالیاتی استان کهگیلویه و بویراحمد، پایان نامه کارشناسی ارشد.
- ۱۱- کسائیان، س.، (۱۳۹۳). دولت الکترونیک و تاثیر آن بر کنترل فساد اداری و مالی در ادارات دولتی شهرستان دامغان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود، دانشکده علوم انسانی.
- ۱۲- متفکر آزاد، م.، جامه شورانی، ز.، و حیدری داد، ز.، (۱۳۹۲). تاثیر دولت الکترونیکی بر کاهش فساد اقتصادی در گروه کشورهای منتخب اسلامی. *فصلنامه مدل‌سازی اقتصادی*، دوره ۷، شماره ۴، پیاپی ۲۴، زمستان ۱۳۹۲.
- ۱۳- هادی‌نژاد، ف.، و بیداله خانی، ف.، (۱۳۹۸). مهندسی مجدد فرآیندهای مدیریت منابع انسانی آجا در راستای تحقق بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، بیانیه گام دوم انقلاب اسلام (چالش‌ها، پیشران‌ها و الزامات تحقق در نهجا)، دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری (مرکز پژوهشی توسعه لجستیک دفاعی).
- ۱۴- همر، م.، و چمپی، ج.، (۱۳۷۹). *مهندسی دوباره شرکتهای*، ترجمه عبدالرضا رضایی نژاد. تهران: انتشارات رسا.
- ۱۵- یوسفیان، ص.، تابان، م.، شیرینی، الف.، و اکبرنژاد، م.، (۱۳۹۵). مدیریت و کنترل درنگاه مدیریت اسلامی. ششمین کنفرانس بین المللی حسابداری و مدیریت و سومین کنفرانس کارآفرینی و نوآوری های باز، تهران.
- ۱۶- محنت فر، ی.، (۱۳۸۷). فساد اقتصادی و چگونگی مبارزه با آن در فرایند توسعه اقتصادی. همایش اقتصاد اسلامی و توسعه، دانشگاه فردوسی مشهد.

- 17- Akesson, M., & Skalen, E., (2008). E-government and service orientation: gaps between theory and practice. *Internation Journal of Public sector Management*, 20(1), 74-92.
- 18- Layne, K., & Lee, J., (2009). Developing Fully Functional: A Four Stage Mode. *Government Information Quarterly*, 18(2), 122-136.
- 19- West, D. M., (2004). Assessing e-Government: The Internet, Democracy and Service Delivery by State and Federal Governments. *Brown University Report*. 5.
- 20- Yeung, N. B., (2004). The Invisible Weapon: A Study of information technology infrastructure as a Statagic Resource. Unpublished ph.D. dissertation, Texas A&M University.

Investigating the Impact of e-Government and Reengineering of Human Resource Management Processes in Combating Economic Corruption Considering the Mediating Role of Organizational Supervision (Case Study: General Department of Finance and Taxation of Khuzestan Province)

Mahdia Sheikhpour 1, Rizvan Pirasteh 2

1 Assistant Professor, Department of Management, Islamic Azad University, Bandar Dilam Branch, Bandar Dilam

2 Master student in public administration, Islamic Azad University, Bandar Dilam branch, Bandar Dilam

Abstract

The purpose of this study was to investigate the impact of e-government and re-engineering of human resource management processes in the fight against economic corruption with respect to the mediating role of organizational supervision (Case study: General Department of Finance and Taxation of Khuzestan Province). The present study was applied in terms of purpose and descriptive-correlational in nature. The study population of this study included all employees of the General Department of Finance and Taxation of Khuzestan Province in the number of 1200 people, of which 291 people were selected as a statistical sample by stratified random sampling according to Morgan table. Research tools include four researcher-made questionnaires; Anti-corruption, organizational oversight, re-engineering of human resource management processes and e-government. The collected data were analyzed using Pearson coefficient and structural equations. Based on the obtained results, it can be stated that the variables of e-commerce and re-engineering of human resource management processes with the mediation of organizational supervision have a direct and positive effect on the variable of fighting corruption. In addition, all two dimensions of e-commerce and re-engineering of human resource management processes and all their dimensions have a positive and direct effect on organizational monitoring.

Keywords: e-commerce, re-engineering of human resource management processes, organizational supervision, fight against corruption in the organization, corruption